

Park Slovenske himne

UVOD

Gaj Franceta Prešerna z okolico je čudovit prostor. Zasaditve, arhitekturni detajli, pogledi, povezava z mestom in hkrati odmik od vrveža. Spomin. Južna zelenica ob zidu Gaja je okopana v soncu, lepih razmerij, jasnega oboda, prostorsko likovno predstavlja podstavek in distančnik gaja. S svojo drugačnostjo – trenutno brez drevja – praznostjo / prostornostjo predstavlja lep kontrast in s tem daje poudarek Gaju. Ter čaka na ureditev.

HIMNI

Zdravljico znamo na pamet. A ko se poglobimo v njene besede, le te odpirajo čudovite svetove. Vizionarstvo Prešerna se popolno umešča v današnje vrednote. To je naš ponos, naša identiteta.

Hinma Naprej zastave slave ni tako v zavesti. A je bila dolgo naša moč in pogum. Dopolnjuje presežnost Zdravljice s pragmatično odločenostjo. Ki jo v dneih, ko je vojna izbruhnila v Evropi, morda ponovno prepoznamo kot bistvo.

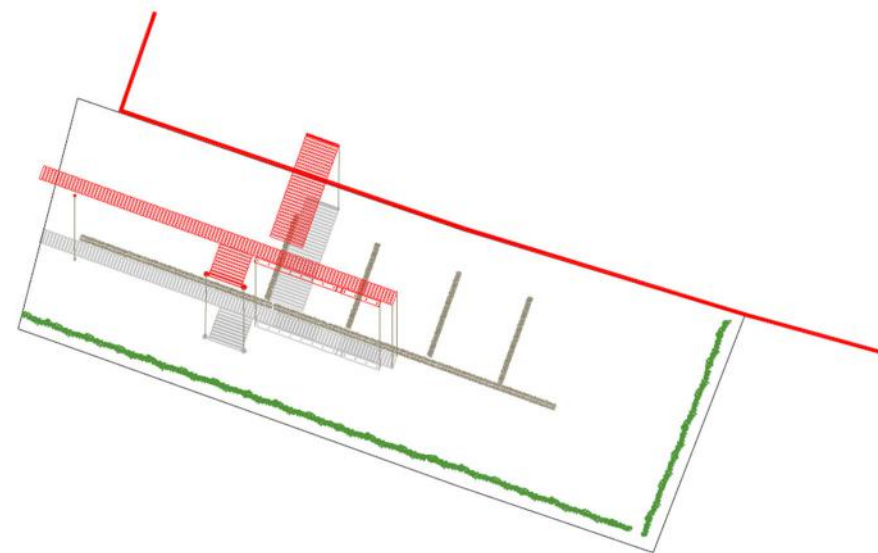

diagram odnosa staro novo
OBSTOJEČE STANJE

Prostor potrebuje čiščenje organskih kopic, naključnih zasaditev. Prav tako potrebuje artikulacijo obodnih stranic na meji sosednjih hiš – južni in vzhodni obod. Očistiti je potrebno tudi povezavo z mestom – ukinitev parkirnih površin ob cestišču ob izteku parka na cestno stran.

Obstoječe poti v obliki glavnika, narejene s stopalnimi kamni, sledijo konfiguraciji terena v vzdolžni smeri – točka v preseku, kjer se teren izravna; V prečni smeri pa so usmerjene k mejnemu zidu parka.

Prepoznamo jih kot kvaliteto in jih ohranimo, z novimi potmi le dopolnimo.

Prostor je v celoti posejan s travo, prepoznamo kvalitetno zemljinjo za bodoči travnik.

Obodni zid Gaja je nosilec prostora novega Parka slovenske himne.

Struktura kamna, delna poraščenost z zimzelenim bršljanom, kompozicija kovane črne ograje so neposredni vpliv kulture oblikovanja v Gaju, ki vstopa v obravnavano območje.

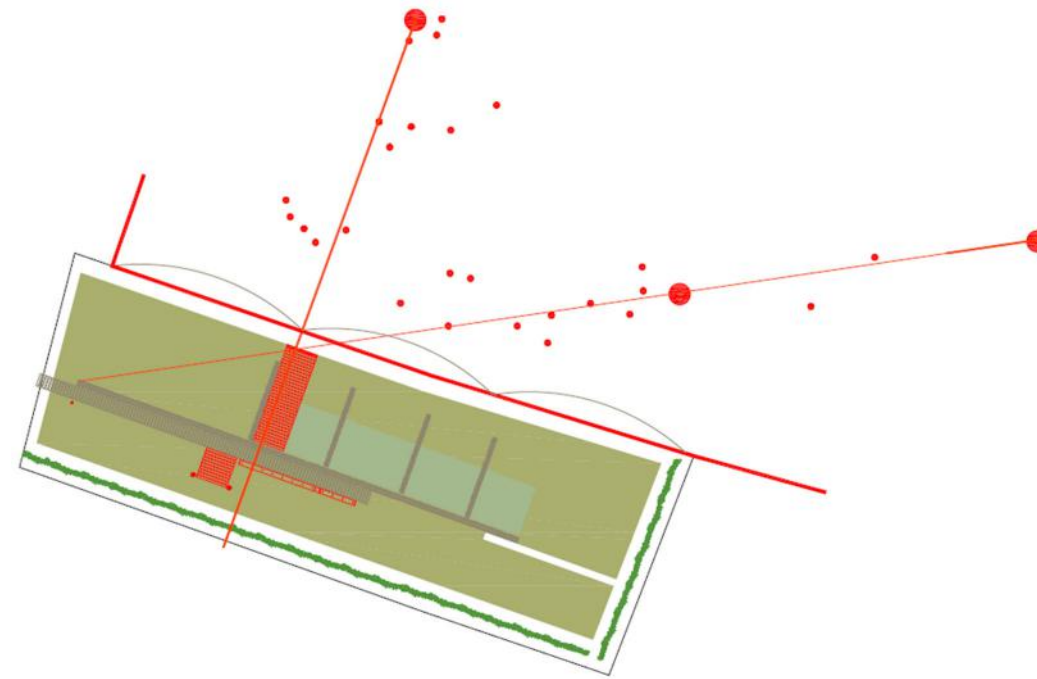

diagram osi in povezav z Gajem – linije poti in dreves, razmerje tretjin na zidu
KOMPOZICIJA

Ohranimo prostorsko shemo poti – vzdolžna pot v prelomu naklona ter štiri prečne potke, ki se vzpenjo proti zidu; a prej končajo.

Shemo dopolnimo z razširitvijo dela vzdolžne poti ter razširitvijo prvega kraka glavnika, kjer na zaključku ob zidu postavimo obeležje. Razširitev je predvidena na južni strani poti. S tem se prilagodimo padcem terena – na tem mestu se izravna – hkrati pa popravimo prostorsko razmerje, ki jo določa pozicija poti – še bolj se odmaknemo od kamnitega zidu.

Linijska zasnova je podprta z monumentalno leseno klopjo. Dimenzije klopi so vredne gorenjske smreke iz gozdov, kamor se odpirajo pogledi iz parka. Klop navidezno lebdi, da priključuje občutek presežnosti.

Prostor obeležja himen smo zasnovali tako, da se vse usmerja h gaju. Kamniti zid, kamor se vzpenja zemljišče, je naše bogato strukturirano platno, kjer z obeležjem izpišemo besedili obeh himen in imena pesnikov.

Mreža besed je tako materializirana, vedno na voljo mimoidočim, obiskovalcem in vsem, ki se pridejo pokloniti in črpati iz teh pomenov.

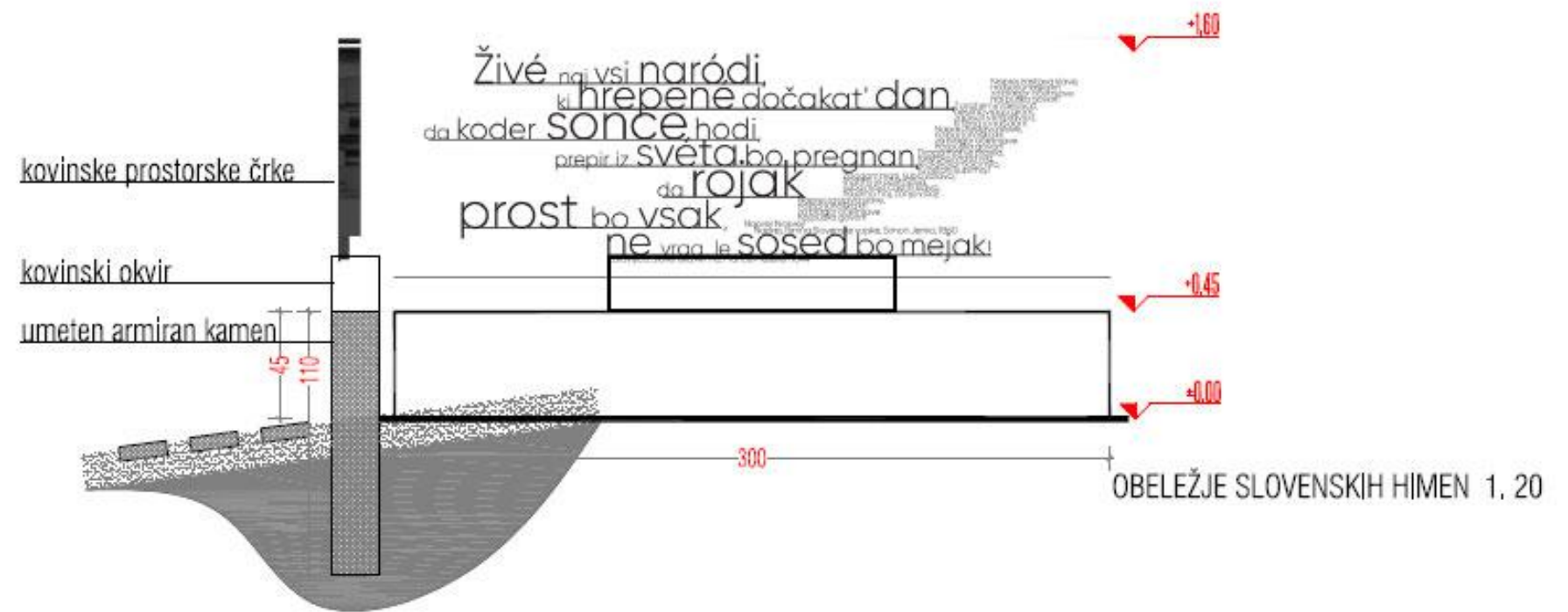
Mesto na dolgom zidu je določeno z več premislekov: na tretjinskem deležu celote, vidne v Parku, še dovolj ob cestnem prostoru, da povabi mimoidočega.

Na tej točki se križata osi: pravokotna povezava od doprsnega kipa Franceta Prešerna in poševna linija grobov Prešerna in Jenka.

K obeležju se vzpnemo, pred kamnitim zidom se ustavimo.

A z višino ne konkuriramo zidu in Gaju.

Drogova za zastavi sta na južnem delu parka, ob drugi prečni razširitvi poti.

OBELEŽJE

Kovinske črke materializiramo iz linije v prostorski element. Besede, ki tvorijo himno, z nosilnimi linijami ohranjamo v verzih. Pustimo pa jim, da se večajo in manjšajo glede na pomen, glede na simbolno vrednost, glede na moč čustev, ki jih nosijo. Oblikujemo jih v mrežo, posodo, ki naj nas ulovi v vsakdanu in popelje v presežno.

Zapišemo tudi imeni pesnikov ter letnici nastanka pesnitev.

Črne črke zažive šele s svetlo podlago starega zidu. V zid ne posegamo.

Obeležje nosi zaključni stopni kamen, ki je višji od ostalih.

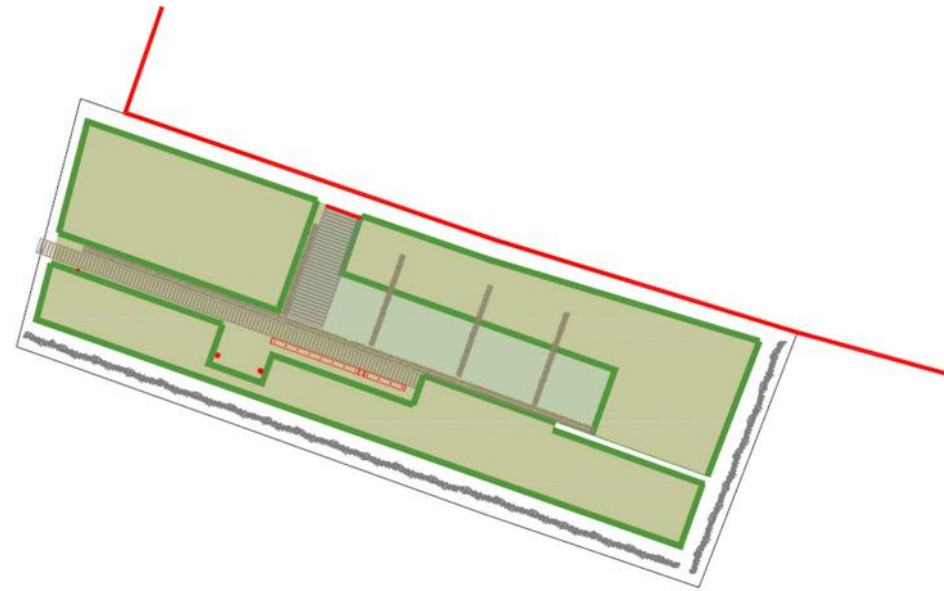

diagram košnje in linije robov cvetočega travnika

KRAJINSKI ELEMENTI

Krajinske poteze so zamišljene kot kontrast Gaju z namenom, da mu ne konkuriramo, temveč ga s Parkom poudarimo.

Park je prost visokih krajinskih elementov, artikuliramo je dvoje stranic oboda. Ponovimo pa mehko, organsko oblikovanje zasaditev, kot da smo na trati pod alpskimi vrhovi, ki jih iz prostora vidimo.

Prostor je zasnovan kot urbani cvetoči travnik. V Sloveniji se tak mestni park ni uveljavljen, v tujini je zelo cenjen. Travnik je za Slovence domač prostor, prostor prednikov in spomina. Zbuja zaznave in emocije, kot so občutek lebdenja, svobode, topline, vonja, šumenja, pisanega cvetja, otroštva, poletja..

Predvideno je redno košenje travnika ob robovih oboda in zidu. S tem omogočimo uporabnost in možnost vzdrževanja. Predvsem pa je rob visoko cvetočega travnika eden lepših likovno prostorskih elementov.

Tehnični opis travnika je v popisu del. Taka zasaditev podpira težnjo po vzdrževanju biodiverzitete.

Sestava mešanice rastlin pa je sledeča:

- Festuca rubra commutata (šopasta rdeča bilnica) 24%
- Festuca rubra trichophyla (vrežasta rdeča bilnica) 12%
- Lolium perenne (trpežna ljuljka) 38%
- Poa pratensis (travniška latovka) 21%
- Trifolium dubium Sibth. (mala detelja) 5%

Semenska mešanica vrst travniškega cvetja:

Achillea millefolium, *Daucus carota*, *Hammarbya paludosa*, *Heracleum sphondylium*, *Gladiolus* sp, *Liparis loeselii*, *Lotus corniculatus*, *Knautia arvensis*, *Orchis palustris*, *Orchis laxiflora*, *Papaver rhoeas*, *Pastinaca sativa*, *Salvia pratensis*, *Spiranthes aestivalis*, *Trifolium incarnatum*..

Mešanica za cvetoč travnik je sestavljena iz avtohtonih različnih vrst travniškega cvetja. Travnik je privlačen na pogled ter pripomore k ohranjanju biotske raznovrstnosti. Travnik s travniškim cvetjem kosimo po cvetenju šele v juliju ali kasneje. Kosijo se 1-2x letno. Po možnosti se pokošeno travo in cvetlice pusti na lokaciji do 3 dni, da se semena naravno zasemenijo v tla in s tem omogočimo naravno obnovo travnikov.

Obod prostora na južni in vzhodni stranici zastremo z živo mejo – sadike navadni gaber (*Carpinus betulus*).

Živo mejo je potrebno rezati po rašči, da se ohrani naravna ne-ravnina krošnje.

diagram tlakovanih površin

TLAKOVANJE

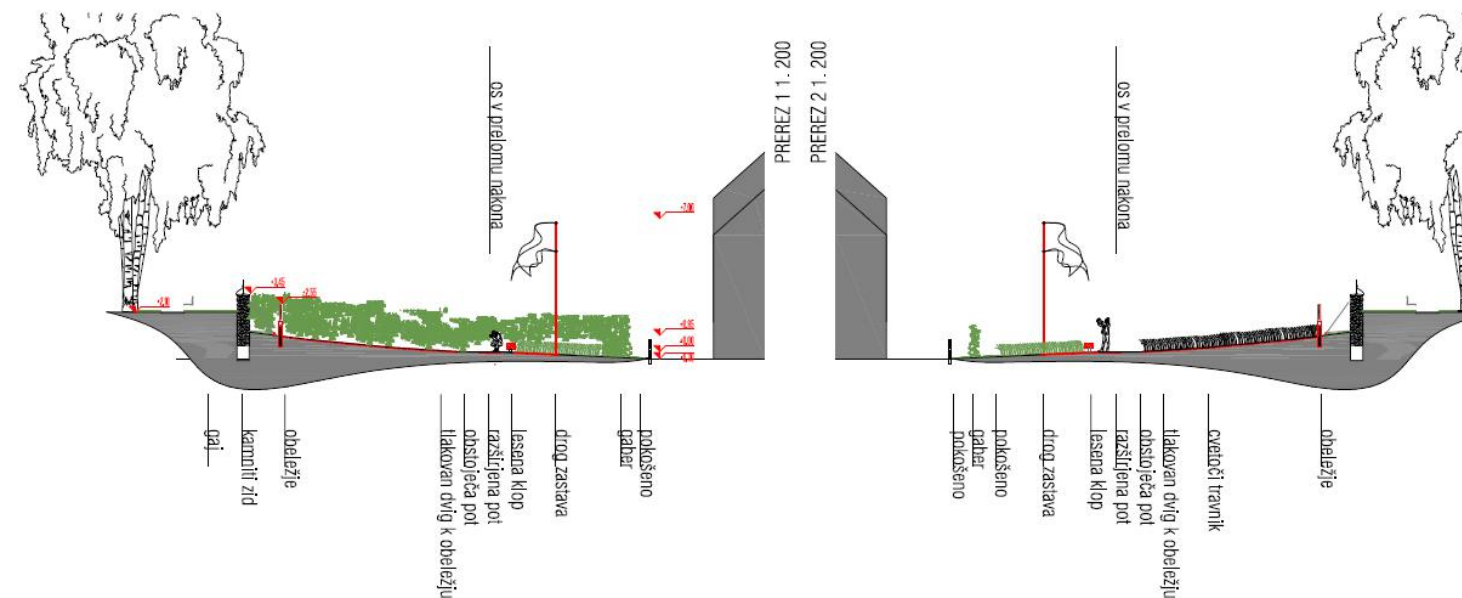
Obstoječe tlakovce pregledamo, neinvazivno očistimo.

Dodamo nov tlak kot razširitev obstoječih poti.

Predviden je tlak iz umetnega kamna, tlakovci širine 20cm, debeline 6cm; dolžina / širina razširitve je 120 vzdolžno in 300 cm v prečnih potezah. Ta širina je lahko dosežena z enim elementom te dimenzije ali pa z zlaganjem manjših elementov brez presledka. S tako sestavo dosežemo prečne likovne poudarke na poti, ki pot optično razširi in skrajša. Stopni kamni so postavljeni na medsebojni razdalji 10cm. Vmesni prostor je napolnjen s peskom do višine roba stopnega kamna oz 5-10mm nižje. Tlak je porozen – prepušča vodo in kanalizirano odvodnjavanje ni potrebno.

DOSTOPNOST

Do vseh elementov ureditve je možno dostopati tudi na vozički, s hojico, palico za slepe ipd.

POTI PO PARKU

Imamo tri plasti poti: obstoječe tlakovanje, razširitev tlakovanja, pokošena steza med cvetočim travnikom. Slednja vodi do oboda parka ter ob obodu, z vsake strani žive meje in omogoča tudi vzdrževanje. Presledek v živi meji na južnem vogalu ne skazi zastiranja.

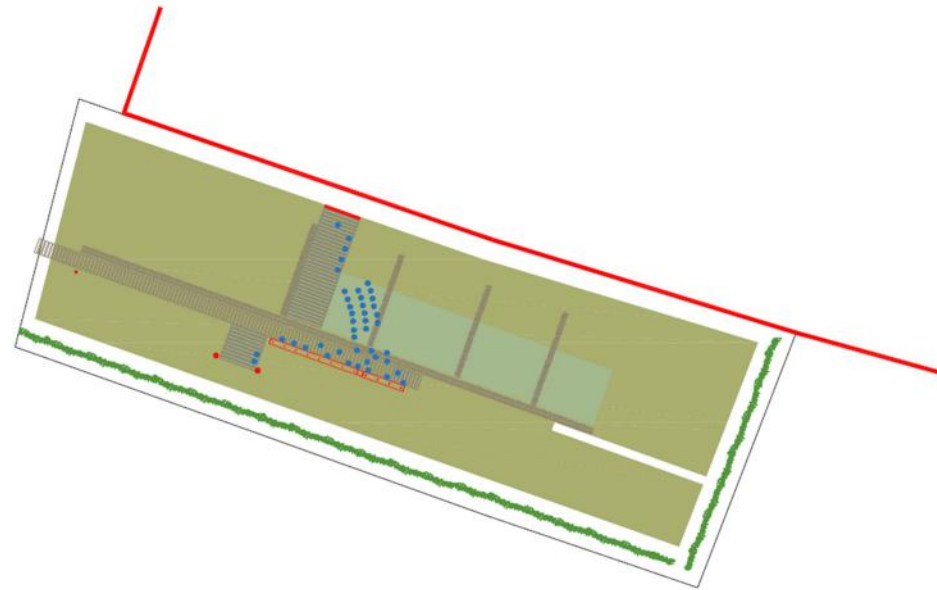

diagram razpostavitve protokola – polaganje venca, dvig zastave, pevski zbor, častna straža, obiskovalci
PROTOKOL

Razširitve obstoječih poti nudijo dovolj tlakovane površine za protokol. Polaganje venca, pozdrav zastavi, prireditve ob počastitvi obeh himen se odvija v povezanih, a diferenciranih prostorih. Možne so raznovrstne postavitve. Izkoristimo prednost dviga terena, da se lahko tako zvrsti npr. pevski zbor ali se bolje vidijo nastopajoči – zvezni naraven oder. V kolikor bi protokol predvidel večje prireditve v času najvišje trave – ob državnem prazniku – je predvidena širši pas košene površine severno od obstoječe poti. V kolikor bi praksa pokazala večjo potrebo po tej površini, se jo lahko naknadno spremeni v peščeno površino.

VSAKODNEVNI OBISKOVALCI

Kadarkoli lahko vstopijo v park, posedajo na klopeh, obrnjeni proti gaju, obeležju in hribom, s hrbtom na soncu. Sprehajajo sem med travami. V času visokih trav po obodu cvetočega travnika. Za odpadke je med klopema umeščen smetnjak.

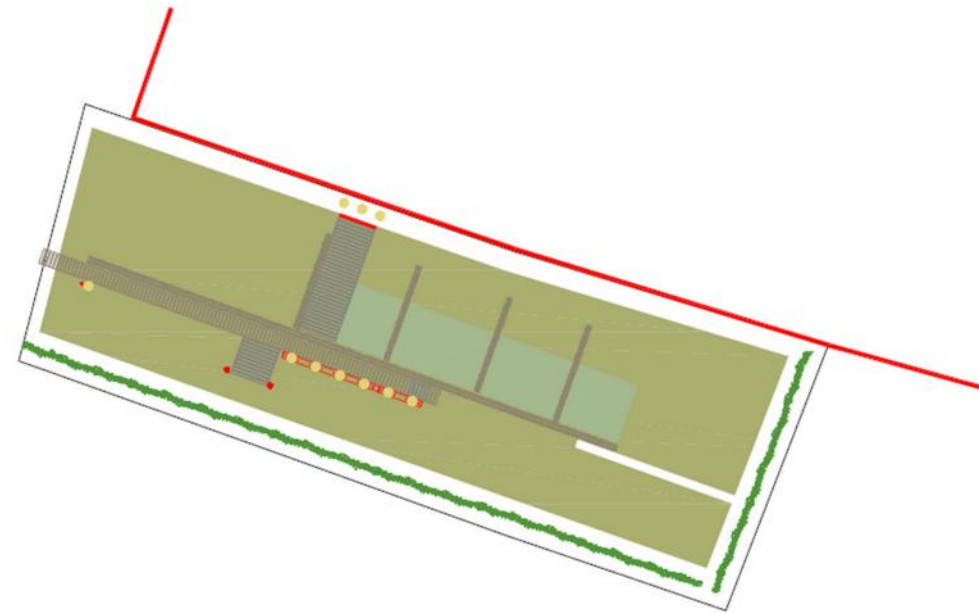

diagram osvetlitve
OSVETLITEV

Predvidena je minimalna osvetlitev parka. Osvetljujemo kamniti zid na mestu, kjer služi kot zaslon / platno obeležja. Tu namestimo 3 usmerjevalne reflektorje tako, da se njihova svetloba v celoti ustavi na zidu in ne seva v nebo. Svetel zid pa difuzno osvetli napis z zadnje strani in je v mraku in noči viden. Pod leseno monumentalno klop namestimo točkovno LED svetilke, ki svetijo navzdol. Ob stopni kamen vstopne razširjene poti v osi napisa Park slovenske himne vgradimo talno brlivko – tudi LED.

POVEZAVA Z MESTOM

Zahodna stranica parka, ki meji na pločnik, je odprta. Predvidene niso nobene ovire, konfini in podobno. Cvetoči visoki ravniki ob pločniku kosimo v pasu cca 80cm. Ukinemo parkirna mesta na tem območju. Prvi stopni kamen razširjene poti umestimo v pločnik, da opozorimo v tla gledajočega na bogat prostor ob njem.

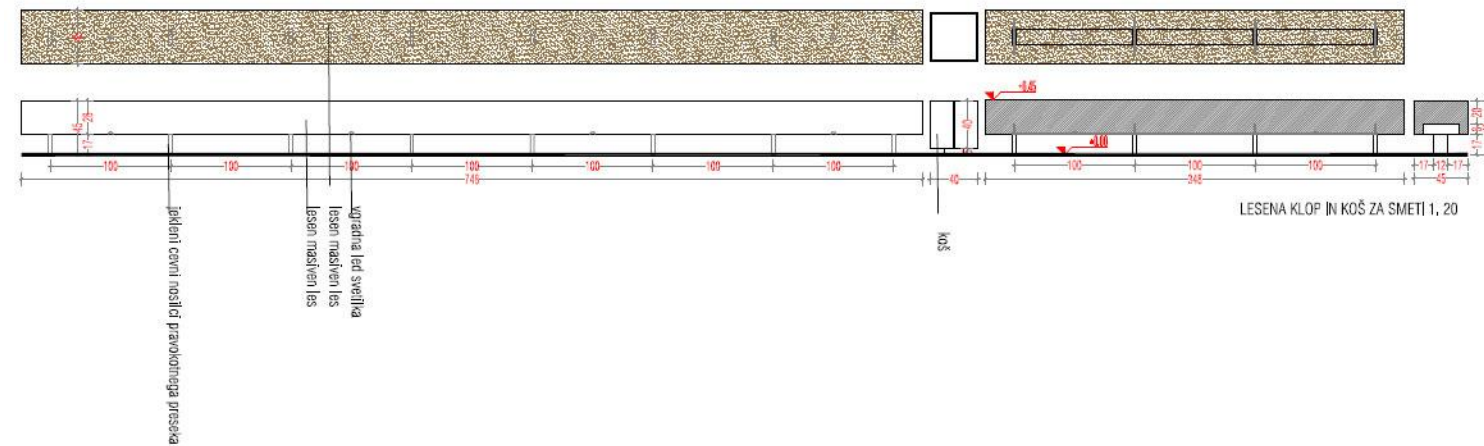
ELEMENTI URBANE OPREME

Klop

Predlagamo, da je klop del monumentalne zgodbe zasnove. Zasnova je lebdeča masivna lesena lega - plemenita sredica smrekovega debla, ki navidezno lebdi – nosi se na kovinskih nogicah. Za zaščito pred vremenom ni predvideno kemično obdelovanje – les se bo staral naravno. Klop ostane nameščena tudi v zimi. S tem počastimo tudi regijo in seveda Slovenijo kot deželo lesa.

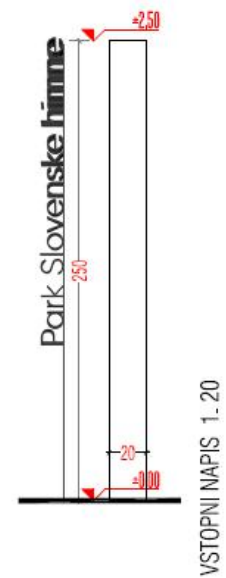

Ograja

Manjkajoča ali dotrajana ograja na vzhodnem in deloma južnem obodu parka se nadomesti s kovinsko ograjo v črni barvi, višine 120cm. Ograja in obstoječi zid so zakriti z živo mejo.

Svetilke

Izbrati je potrebno varčne LED svetilke, po možnosti s fotovoltaičnim polnjenjem. Barva svetlobe mora biti poenotena – barva dnevne svetlobe. Reflektorji, ki svetijo v zid ob obeležju, morajo imeti kot snopa svetlobe ustrezen, da ne sijemo v nebo. Svetilka ob vhodni tabli je le brlivka – označuje le kot orientir in s tem ne sveti v nebo.

Vstopna tabla

Oblikovana je sorodno obeležju, le da jo postavimo vertikalno, ob razširitev poti na cestnem delu parka. Napis je izveden v črni kovini, črke so prostorske. Visok je 250cm, širina plošče 20cm, vijačen v točkovni skriti AB temelj.

Smetnjak

Med klopi skrijem koš za odpadke, dimenzij 45/40cm; Predlagamo izdelek, narejen pri pasarju. Stikovanje kovinskih elementov po sredinskih ploskvah, ne v vogalu. Predvideno je pritrdjevanje vrečke za smeti.

Drogovi za zastavo

Drogova sta visoka 7m, na razdalji 3,5 m. Predvidena sta kovinska, črno barvana drogova z mehanizmom za dvig zastave skritim v notranjost cevi droga. Drogova potrebujeta ustrezen skrit točkoven AB temelj.

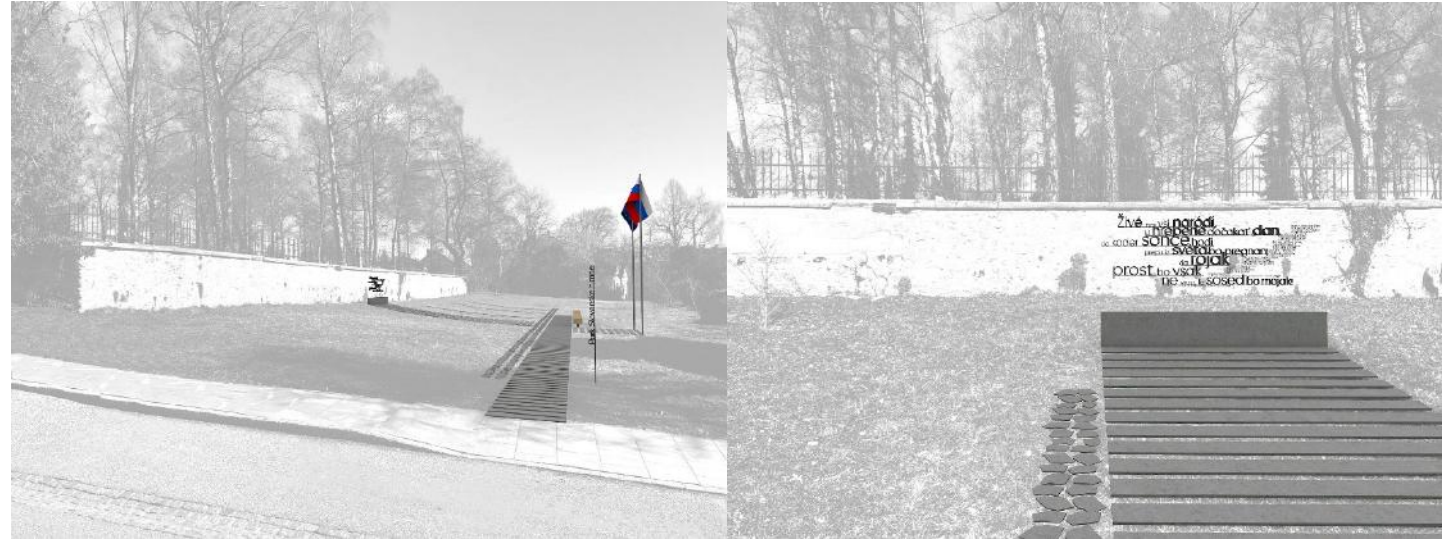
ZAKLJUČEK

Zasnova želi ohraniti in očistiti obstoječe ter s subtilnim dodajanjem ustvariti prostor parka. V prostor želi privabiti naključnega mimoidočega. Ustvarjamo zadržan podstavek Gaju. Povezave so vzpostavljene s smermi, pogledi. Prostor želi nagovoriti slovenski značaj in spomin – vodila so narava, kulturna krajina, les, stari kamen, predvsem pa dani prostor. Poseg ne presega 5% površine, kot je zahteva službe za spomeniško varovanje. Omogočeno so nove in dodatne rabe prostora, z odprtostjo življenju.

Živé naj vsi naródi,
 ki hrepene dočakat' dan,
 da koder sonce hodi,
 prepir iz sveta bo pregnan
 da rojak
 prost bo vsak,
 ne vrag le sošed bo mejak!

Naprej zastava slave, naprej bronasti križ, naprej zastava, naprej bronasti križ, naprej zastava, naprej bronasti križ, naprej zastava, naprej bronasti križ, Naprej, timna Slovenske vojske, Simon Jenko, 1840, Zdravljica, Slovenska himna, France Prešeren 1844

Z željo, da se vedno znova ujamemo in pustimo voditi mreži besed, ki jo ustvarjata obe himni.

POPIS DEL S PROJEKTANSKIM PREDRAČUNOM